

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 K 40 F.
NEGYEDÉVRE 4 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KO-
RONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS ERONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A németek és a bolgárok átlépték a Dobrudsza határát

Az oláhok ágyúzták Nagyszebent — A Moldovánál és Galiciában visszavertük az oroszok támadásait — Tüzerharcok az Isonzonál és a karinthiai határon — Zeppelinek újra bombázták Londont

A szövetségi hiúság, amelyről Néme.ország és Bulgária az oláhok elleni háborúban az árulónak küldött hadüzenetükkel tanúságot tettek, a tegnapi napon immár tettekben is megnyilvánult. *Német és bolgár csapatok átlépték a Dobrudsza határát* s miután az oláh határcsapatokat kemény és az oláhokra nézve veszteségteljesen végződött harcban visszavetették, hozzáálltak a bolgár Dobrudsza fölszabadításához. Mint az előző napok jelentéseiből ismert, az oláhokat nemcsak erdélyi betörésükben, hanem a Duna és a Fekete-tenger között szintén erős orosz csapatok támogatják és a megállapított haditerv szerint a dobrudsai határvonalon készültek betörni Bulgáriába. A hadüzenettel azonban az oláhok várni akarták addig, amíg fölvonulásuk ezen a hadszíntéren is befejeződik. Ennek a haditervnek most elébe vágta az egyesült bolgár és német csapatok és a háboru színterét átvitték a román királyság területére.

Az erdélyi határszélén a helyzet tegnap óta nem változott. Tisza miniszterelnöknek tegnapi közlése, hogy *egy nagyobb járőrünk behatolt Nagyszebenbe és hogy e járőrünk elől az oláhok Nagyszebenből kivonultak*, megerősítést nyert vezérkarunk mai jelentésében, amely szerint a román tüzérseg tegnap ágyúzta Nagyszebent. Az oláh betörő csapatok gyors előnyomulása különben mindenütt megszünt; uiabb terület átengedése nem vált szükségessé, aminek bizonyára az a magyarázata, hogy mindenütt megszünt a meglepetés alkalmá, a mely a betörőket a legelső napokon sikerhez segítette.

Az oroszok tegnap is folytatták támadásikat a bukovinai Kárpátoktól a Tarnopol vidékéig terjedő szakaszon. A Moldova felső szakaszán Kimpolungtól nyugatra levő magaslati állásaink ellen intézett rohamai épp úgy összeomlottak, mint a Brzezany és Zborow vidékén végrehajtott támadásaik; főleg ez utóbbi helyen érte az oroszokat súlyos vereség.

Az olasz hadszíntéren, ugy az Isonzo vonalon, mint a karinthiai határon, tüzerharcok folytak.

A nyugati hadszíntéren — ugy látszik — az angol-francia offenzíva új fázisa van kifejlésben. A német vezérkar ugyanis a Somme-frontról a legnagyobb erejű tüzerharcokról tesz jelentést, sőt Maurepasnál a francia gyalogság már támadásra is indult, amely azonban veszteségteljes kudarcra végződött. — A nyugati harctér tegnapi eseményeiről szóló jelentést kiegészíti a német admirális jelentése: *Zeppelinek tegnap éjszaka sikeresen bombázták Londont, továbbá a keleti és déli megerősített angol városokat.*

Az angol lapoknak *Konstantin görög király lemondásáról* szóló tegnapi hírei mindedig nem nyertek megerősítést és nagyon valószínű, hogy ezek a hírek csak az entente óhajításai. Görögország helyzete még nem tisztázott és zavarosabb, mint valaha.

***

A román háboru

A német jelentés

Berlin, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *A nagy főhadiszállás jelentése a Balkán-hadszíntérről:*

A Duna és a Fekete-tenger között német és bolgár csapatok átlépték a Dobrudsza határát, a román határőrséget veszteségei mellett visszavetették.

A macedoniai arcvonalon nem volt különösebb jelentőségű esemény.

LUDENDORFF,
első főszállásmester.

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — *A főhadiszállás jelentése a Románia elleni arcvonalról:*

Az ellenség tüzérsege tegnap Nagyszebenre tüzelt.

A Gyergyó-vidéken a románok tapogatózva igyekeznek állásaink felé előrejutni. Tüzérsegeink az ellenség felderítő osztagait viszálytzták.

Egyébként a helyzet változatlan és nincs nevezetesebb esemény.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A román jelentés

Cs. és kir. sajtóhadiszállás, szeptember 3. (Magyar Távirati Iroda.) A román vezérkar jelentése szeptember 1-ről:

Az északi és északnyugati fronton csapataink minden irányban folytatják előnyomulásukat. Megszálltuk Kézdivásárhelyt, Razanicát (?) és Sisnadit (?) (valószínűleg Nagydisznód), Nagyszebentől délre. Sihuitól délre (valószínűleg Sibiuval azonos, ami magyarul Nagyszeben) 6 tisztet és 1132 katonát fogtunk el. Petrozsényben vasuti anyagot és élelmiszert zsákmányoltunk.

A déli fronton az orosz és a többi szövetséges csapatok elérték a koncentrációs helyeket. Egy ellenséges repülőgép bombákat vetett egy egészségügyi oszlopunkra, amikor az Piatrát elhagyta.

Az orosz-román haditerv Bulgária ellen

Genf, szeptember 3. A párisi *Matin* a *Corriere d'Italia* egy cikkét közli, amely szerint az entente a balkáni hadjáratra a következő közös haditervet dolgozta ki: *Miután az oroszok a Dobrudsán átvonultak, Várnánál ugy a szárazföldön, mint a tengerrészen támadnak s ott stratégiai alapot keresnek Bulgária belseje ellen irányuló operációjuk számára. Egyidejűleg orosz csapatok által támogatott román csapatok Erdélyben operálnak, másik két hadtest pedig a bolgár határt támadja és Szófia ellen vonul.*

Románia ellátása municióval

Berlin, szeptember 3. A *Vossische Zeitung* jelenti *Amsterdamból*: Mint Londonból jelentik, az entente-hatalmak megegyeztek Romániával a munició-szállítás kérdésében és arra nézve, hogy Romániában külön municiógyárat rendeznek be.

URANIA

Hétfőn
Kedden
szeptember 4—5.

Nordisk-film!

A lélekvesztő
(Der Seelenverhäufer)

tegerés-dráma
3 felvonásban.

Édes a bosszu
vigjáték.

Bolondok cirkusza
humoros.

Modern gyufagyártás
természeti felvétele.

5 óráig 5 óráig
7 és 9 óráig rendezés helyére.

APOLLO

az "Uranus" helyiségben
Korona-passzage, Csapó-u.

Ma, hétfőn

előadások 5 óráig
szünetek 7 és 9 óráig
rendes helyiségekkel.

Kétös bemutató!

A csokkosz

mint idejű

kalandor-történet
4 felvonásban

A veszélyes
szakál

vigjáték 3 felvonásban.

Háborus híradó.

450,000 orosz megy Romániába

Kopenhága, szeptember 3. A Birsewije Wjedomosti szerint azoknak az oroszok csapatoknak a létszáma, amelyek a románokkal együttműködnek, 450,000 ember.

Hogy vette rá Bratianu a hadüzenetre Ferdinánd királyt?

Berlin, szeptember 3. Az Augsburger Zeitung egyik tudósítója beszélt egy német származású román hivatalnokkal, aki közvetlenül a hadüzenet után hagyta el Bukarestet. A hivatalnok elmondta, hogy Ferdinánd királyon a kiállott izgalmak annyira erőt vettek, hogy beteg lett és az udvari ebéden sem vett részt. Házi-orvosát kellett elhívni hozzá. A király állapotára való tekintettel el akarta halasztani a koronatanácsot, de Bratianu és az orosz követ sürgették a döntést azzal a megokolással, hogy Románia hadüzenete már Bécsben van és hogy a teljesen védtelen határokat az ellenséges csapatok már átlépték s pár napon belül Bukarestben lehetnek, tehát Románia nincs abban a helyzetben, hogy a semlegesség mellett kitartson.

Bratianu jól tudta, hogy a király haragszik reá és hogy többek előtt ezt mondta róla:

— Ez a Krisztus feji Judás.

Olasz kritika az oláh haditervről

Zürich, szeptember 3. A Corriere della Sera kritizálja a románok Erdélybe történő betörését. A lap szerint Románia akciójának az entente haditervével összhangban kell történnie. — Miután a balkáni háború célja, hogy a szerbeknek és montenegróiaknak a földjüket visszaszerezzék, csak Bulgária és Törökország legyőzése után kellene Ausztria-Magyarországot megtámadni. Románia Erdélybe idő előtt történt betörése ellenkezik e haditervvel.

***

Az orosz háború

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregarcvonala: Fundul Moldovától délnyugatra és a Moldavától nyugatra csapataink több orosz támadást vertek vissza.

A Rafailowkától délnyugatra fekvő Ploska hegyet az oroszok elkeseredett harc után elfoglalták.

Brzezanytól délkeletre tegnap több erős orosz támadás hiúsult meg s az ellenség ma megújította támadásait.

Lipótbajor herceg vezértábornagy hadseregarcvonala: Zborowtól északra a Böhm-Ermolli vezérezredes hadseregéhez tartozó német csapatok egy orosz támadás visszaverése alkalmával az ellenséget saját árkaikba üldözték.

HÖFER altábornagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:

Lipótbajor herceg vezértábornagy arcvonala: Zborowtól északra jelentékeny orosz erők újból támadtak. Az Eben tábornok parancsnoksága alatt álló vitéz csapatok, részben szuronyharcban, teljesen visszaverték őket.

Károly főherceg lovassági tábornok arcvonala: Brzezanytól keletre és délkeletre egyes helyekre korlátozott harcok fejlődtek. Az ellenség támadásait visszavertük. Némely ponton még folyik a harc.

A Kárpátokban az oroszok vállalkozásai főképp a Magura és az attól délkeletre húzódó magaslati állás ellen irányultak. Ezek semmi eredménnyel sem jártak. A Ploska-magaslat azonban (Zielonától délre) többszöri hiábavaló rohama után az ellenség kezén maradt.

A Bystrzica mindkét oldalán, a román határterületen, német és osztrák-magyar előcsapatok az ellenséges előcsapatokkal érintkezésbe jutottak.

LUENDORFF,
első főszállásmester.

Riga veszedelme

Krakó, szeptember 3. A Dzienni Poznanski jelenti: A Nowoje Wremja értesülése szerint azokat a rigai lakosokat, akik a legutóbbi időkben egész rövid időtartamra elhagyták a várost, a katonai hatóságok nem engedték többé visszatérni. Ez a rendelkezés nagy nyugtalanosságot keltett és a lakosság körében elterjedt annak a híre, hogy Rigát újból közvetlenül veszélyezteti az ellenség.

Román tiszt az orosz vezérkarban

Genf, szeptember 3. Az Adeverul szerint egy román törzstisztet beosztottak az orosz nagyvezérkarba.

Svédország hadat üzen Oroszországnak?

Zürich, szeptember 2. Nagyon komoly körökben beszélnek, hogy Svédország hadüzenete Oroszország ellen küszöbön áll.

A belga-francia harctér

Berlin, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről:

A Somme vidékén a tüzéségi harc a legnagyobb hevességre fokozódott. Maurepas—Clairy közt tegnap este erős francia támadások összeomlottak.

A Maastól jobbra a thiaumont—vauxi arcvonalon kiterjesztett előkészítő tüzelést csak a vaux—souville országút mindkét oldalán követtek az ellenség támadásai, melyeket visszavertünk.

LUENDORFF,
első főszállásmester.

Zeppelinek bombázták Londont és a keleti angol partokat

Berlin, szeptember 3. (Magyar Távirati Iroda.) A Wolff-ügynökség jelenti:

Szeptember 3-ra virradó éjjel több tengerészeti léghajórajunk London várát, Yarmouth és Harwich megerősített helyeket, valamint katonai jelentőségű gyárakat a délkeleti grófságokban és a Humber folyó mentén bőségesen bombáztak. A támadások jó hatása mindenütt a nagy tüzekből és robbanásokból észlelhető volt. Tengerészeti léghajóink erős lövetésük dacára mind sértetlenül visszatértek.

Egyidejűleg a hadsereg léghajói támadást intéztek Dél-Anglia ellen.

A Tengerészeti VEZÉRKAR
FŐNÖKE.

A holland kormány az entente-párti ujságok ellen

Bécs, szeptember 3. A Pol. Korr. jelenti Hágából, hogy a kormány megint két ujságot, melyek a központi hatalmak elleni ellenséges magatartásukkal kinos föltűnést keltet-

tek. Az egyik ujság az Amsterdamban megjelenő Echo Belge, amely Ausztria-Magyarországot sértő cikket közölt. A kormány sürgősen korrektebb viselkedésre intette a felelős szerkesztőt azzal a fenyegetéssel, hogy kénytelen lesz kiutasítani az olyan idegeneket, akik Németalföld vendégbarátságát a vele barátságos hatalmak szidalmazására használják. — Ugyanígyan figyelmeztetést intézett a kormány a Gazette de Hollande szerkesztőségéhez.

***

A balkáni harctér

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a délkeleti hadszíntérről:

Vlorától (Valona) keletre olasz csapatok újra átnyomultak a Vojusán. Már tegnap este legnagyobbbrészt visszavertük őket.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Oláhok a szalonikii seregekben

Berlin, szeptember 3. A Vossische Zeitung jelenti Amsterdamból: A szalonikii hadsereghez egy román kontingens csatlakozik. Ezt a kontingenst azokból a katonaköteles oláhokból alakítják, akik a szövetségesek országaiban tartózkodnak. Ezzel megakadályozzák, hogy ezek az oláhok kivonják magukat katonai kötelezettségük teljesítése alól.

A görög király lemondása

Berlin, szeptember 3. Itteni jólétesült körökben teljesen tarthatatlan, tendenciózus kitálalásnak tartják azt az athéni Reuter-jelentést, amely arról szól, hogy Konstantin király lemondott, György trónörökös régens lett, Zaimis miniszterelnök marad és Venizelosszal egyetértőleg elrendelte az új mozgósítást.

Berlin, szeptember 3. A Berliner Tageblatt jelenti Luganoból: A Reuter-ügynökségnek Konstantin király lemondásáról szóló jelentését Rómában nem erősítették meg, az olasz lapok azonban egybehangzóan azt jelentik, hogy Athénben államsíny van küszöbön.

A Corriere della Sera írja: A Konstantin király által hiütlenségre szoktatott és elaltatott görög nép egyáltalában nem képes már forradalomra. Ehez járul, hogy Görög-Macedonia megszállása következtében Venizelos választási kilátásai kérdésessé váltak. — Ennélfogva csak az az egy remény marad, hogy a vezető körök Konstantin király helyébe a trónörökösöt ültetik, hogy megmentsék Görögországot.

Az entente-követek Konstantin királynál

Athén, szeptember 3. Konstantin király ma kihallgatáson fogadta az orosz és angol követet.

A király betegsége

Athén, szeptember 3. Az Athéni Távirati Ügynökség jelenti: Konstantin király láza még egyre tart.

Venizelosék forradalma

Karlsruhe, szeptember 3. Milanoba érkezett athéni jelentések azt mutatják, hogy több görög városban fölkelés tört ki. A kormánypart hívei és a venizelisták között heves összeütközésekre került a sor.

Hága, szeptember 3. A Central News jelenti Párisból: A Görög-Macedonia függetlenségi nyilatkozatáról szóló jelentés a francia főváros politikai és diplomáciai köreiből nagy

hatást keltett. Azt hiszik, hogy a függetlenségi nyilatkozat a görögországi döntő események kezdetét jelenti. A király meneküléséről szóló jelentést nem erősítették meg, ez a jelentés azonban mutatja a fokát annak a kritikus helyzetnek, amely most talán tetőpontra ért. Döntő lépést várnak a Venizelos vezérlete alatt álló szabadelvű párttól. Ma olyan hírek érkeztek, hogy Venizelos az alakulóban levő koalíciós minisztériumhoz fog tartozni.

Vériában, Mytilenében és Chios szigetén is nagy tüntetések voltak. Chios sziget fővárosából számos táviratot intéztek a királyhoz, akit arra kérnek, hogy üzze el a bolgárokat Görög-Macedoniából.

42 entente-hadihajó Piræus előtt

Athén, szeptember 3. Az Athéni Távirati Ügynökség jelenti: Az entente 42 hajója Piræus előtt cirkál. Három hajó befutott a kikötőbe s ott egy osztagot partra szállított, amely három ott horgonyzó német hajóra kitérte az entente lobogóját. Más entente-hajók lefoglalták a görög arzenál drótnélküli táviró készülékét.

A görög választásokat elhalasztották

Athén, szeptember 3. Az entente-követek a francia követségen ma egybegyűltek, ahol elhatározták, hogy jegyzéket fogalmaznak, amelyet ma este vagy holnap reggel átadnak Zaimis miniszterelnöknek.

A kamara feloszlatását és az új választásokat elhalasztották.

Athén, szeptember 3. A kormány ma rendeletet adott ki, amelyben minden tüntetést 8 napra betiltott.

***

Az olasz háború

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:

A tenger melléki arcvonalon a tüzéségi harcok mérsékelt erősséggel tovább folynak.

A Plöcken-szakaszon tegnap a csapataink által visszavert támadás után egyelőre csend állott be, azután újra feléledt a tüzéség tevékenysége.

A Fleims-völgytől délre fekvő arcvonalon az ellenség támadásai a Coltorondo ellen és a Cauriol-hasadéknál meghiúsultak.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

— Az ellenséges vagyon felügyelet alá helyezése. A hivatalos lap mai száma kormányrendeletet közöl, amely fölhatalmazza a kereskedelemügyi és pénzügyminisztereket, hogy az ellenséges államok polgárainak és lakosainak belföldön található vagyonára vonatkozóan intézkedéseket tegyenek. Ugy maga az ellenséges állam itt tartózkodó polgára, mint vagyonkezelője, adósa vagy hitelezője tartozik az ellenséges állam polgárainak minden vagyon- és értéktárgyát, adósságát vagy követelését, a melyeknek kiadása, kifizetése és behajtása iránt csakis a kormány adhat engedélyt. Felügyelet alá helyeztetni a két miniszter a vállalatokat és ezek fióktelepeit, amelyeknek vezetése, felügyelete az ellenséges külföldről történik vagy amelyeknek hozadékukat egészben vagy részben az ellenséges külföldre kell szolgáltatniuk, végül amelyeknek vagyona egészben vagy részben ellenséges állam polgárait vagy lakosait illeti. A hatóság felügyelő biztost nevez ki, akinek teljes rendelkezési joga van s akinek utasításait az alkalmazottak követni tartoznak. A felügyelet alá helyezett vállalatok pénzét el-

lenséges állam polgárainak kiadni nem szabad. A hatóság gondnoki kezelés alá is helyezheti az ellenséges vagyonokat és vállalatokat, amelyeket a hatósági gondnok birtokba vesz.

Csikmegyei menekültek Debrecenben

— Munkában a társadalom —

A mai nap folyamán ismét néhány erdélyi család érkezett Debrecenbe, ahol nagy a hatóságok, mint a társadalom a legnagyobb figyelemmel fogadták és látták el őket.

A ma érkezettek csikmegyeiek voltak. Elmondták, hogy ők hetek óta készülődtek a menekülésre s így sikerült vagyonuk egy részét, sőt sokaknak állataikat is megmenteni. Debrecenbe hozták a csikszeredei járásbíróság egész irattárát és sikerült megmenteni és idehozni a telekkönyveket is.

Az érkezettek között volt néhány 14—18 éves nagyszabású cserkészfiú is, akik katonailag már ki vannak képezve és akik jelentkeztek a katonaiügyi osztálynál, hogy ők katonai szolgálatot akarnak teljesíteni. Ezeket a fiukat holnap sorozzák a 3-ik honvédegyezred pótzászlóaljánál.

A rendőrség ma megkezdte a menekültek elosztását magánházaknál. Így Fitori Sándorné (Barót, Háromszék-megye) Láng Sándornénál, Fitori Ida és Berta Bauer Károlynénál Miklósvégy 7. szám alatt, Gocsmán Zsigmondné 1 gyermekkel, Binder Rudolfné 3 gyermekkel (mindkét család Dicsőszentmártonból, Kiskülli megyéből való) a Simonyi-uti Láposy-villában nyertek elhelyezést.

Délelőtt 11 órakor a pénzügyi bizottság Vargha Elemér dr. tb. főjegyző tanácsnok elnöke alatt tartott ülést, amelyen akciójuknak részleteit beszélték meg. A bizottság első sorban kimondta, hogy minden szombaton délelőtt ülést tart, amelyre külön meghívókat nem bocsát ki. Az utalványozással Vargha Elemér drt bizta meg, számvizsgálóul Kernhoffer Józsefet, Verzár Kálmánt és Szántó Samu drt választotta meg. Elhatározta, hogy házankinti gyűjtést rendez, amelynek érdekében megkeresi a növevényeket. Az összes pénzintézeteknek, hivataloknak gyűjtőlevelet oszt ki, amelyekkel minden szombaton elszámolnak. Fölkéri az egyházakat, hogy a templomokban perselyekkel gyűjtsenek és a lelkészek buzdítsák az adakozásra a híveket. A vendéglők, kávéházak, társaskörök részére 2—10 filléres számoló cédulákat, blokkokat nyomtatnak. A bizottság az elszállásolási, a munkaközvetítő és az élelmezési bizottság elnökeinek 100—100 koronát utalványozott ki a pillanatnyi szükségletek fedezésére, mert bár minden tekintetben gondoskodás történt rögtön a menekültekről, egyes sürgős dologra mégis van kiadás. Így tegnapelőtt is egyik kis gyermek teljesen ruhátlanul érkezett s így ennek ruhát kellett venni. A bizottság eddig teire 400, liztre 150 koronát utalt ki.

Az ülésen Baltazár Dezső dr. püspök közölte, hogy szerdán Debrecenbe jön Hantos Elemér dr. országgyűlési képviselő, aki előadást fog tartani és a kormány támogatásaként 20.000 koronát hoz a debreceni akció elősegítésére. Elmondta még a püspök, hogy a főrendiház ülése alkalmából beszélt Tisza István gróf miniszterelnökkel, aki hálásan emlékezett meg a debreceni segítő akcióról, kijelentette, hogy azt a legmesszebb menő támogatásban részesíti és gondoskodni fog, hogy a városnak a menekültek részére mindig kellő mennyiségű lisztje legyen.

A gyűjtési akció szépen folyik s egymásután érkeznek az adományok Csapó László főpénztárhoz. A mai napig az eddig közlöttekön kívül a következők adakoztak:

A Népiroda gyűjtéseként kimutatott 100 korona a következők adománya: Geiger Béláné 20, Katz Hermann 50, Lénárt István 10, Sinka Sándor 20 korona. — Ujabb adományok: Scheiner Jakab 10, dr. Horváth Artur 50, Apollo mozgósztársulat 100, dr. Fejér Ferenc és neje 50, Sz. Jármay Tamás 50, Wiesner Ferenc 5, Illéssy Gyula 5, Nemes Gábor 4, Szikszay Gyula és neje 100, Szilágyi Péter Hermin 50, Egy adakozó 100, Zichermann Sámuel 20, dr.

Leitner Adolf 60, N. N. 50, ugyanezen N. N. Székely-Debrecenfalva létesítésére 50, özvegy Maurer Emilné 10, Tihanyi József 100, özvegy Kaszanyitzky Endréné 100, Tóth Aurélné 20, Máthéi János 10, dr. Trocsányi Béláné 30, Rickl Juliska 20, Rickl Antal és neje 100, Városi fogyasztási adóhivatal személyzete 150, Kiss Sándor 30, Bernfeld Sámuel 100, Rajczy Margit 10, dr. Geszti József és neje 20 korona.

A segítő-bizottság ezúton közli, hogy hivatalos helyiségeit a városházáról a Katona-Ottó helyiségeibe tette át.

Az erdélyi menekülteket segítő bizottság elszállásoló albizottságának elnöke ezúton kéri a bizottság tagjait, hogy szeptember hó 4. napján délelőtt 11 órakor az árvaszéki elnök hivatalos helyiségében, (Csapó-utca 19. szám alatt tartandó ülésen szíveskedjenek megjelenni. Medgyaszay Miklós árvaszéki elnök.

A 82-esek harcai a tömösi szorosban

A székely bakák fedezték Brassó kiürítését

Kolozsvár, szeptember 3.

Höfer is jelentette, hogy a vitéz 82-es székely bakák a Brassó előtti magaslatokon az ő dicső neviükhez méltó hősiességgel álltak ellent az oláh tulerónek. Egy főhadnagy, aki a brassói vasuti állomáshoz volt beosztva szolgálat-tételre, tudósítónknak a következőket beszélte el a 82-esek nagyszerű ellentállásáról:

— Vasárnap délután egy hivatalnok átjött Brassóba a Predealra beosztott vasuti hivatalnokok közül. Ez a hivatalnok elmondta, hogy az oláh vasutasok küldik el családtagjait Predealra, a viselkedésük nagyon gyanús és nem is akarnak szóba állani a magyar hivatalnokokkal. A hivatalnoknak ez az elbeszélése érleltette meg bennem azt a gondolatot, hogy azt tanácsoljam a brassói állomásfőnöknek, hogy a legközelebb Predealra indítandó szerelvénynek a hátulsó oldalára akasszák a mozdonyt. Ez a szerelvény úgy is indult el. Mikor a vonat Felsőtömösről Predeal felé tartott, az erdőből előjött Unger, a predealai állomás főnöke és a nyílt pályán megállította a vonatot. Elmondta, hogy a hangulat Predealon nagyon veszedelmes, szeretné a családját elküldeni, de nem akarja őket Predealon felszállítani a vonatra, nehogy ez föltűnjön a románoknak. Azután a főnök a nyílt pályán megálló vonatra tette fel a családját. Ez a vonat volt az, melyet az oláhok megtámadtak. A vonat visszajött, ami annál is könnyebb volt, mert a mozdony most már az elején volt.

A menekülő pénzügyőrök és csendőrök, a kik folytonos lövöldözés közben hátráltak Predealról Felsőtömös felé, értesítették a 82-esek parancsnokát, hogy az oláhok megkezdtek a támadást. A székelyek felfejlődtek és az Alsótömös és Felsőtömös közötti sáncban húzódtak meg s itt várták be az oláhok támadását. A támadás nem sokáig késett és már 11 órakor az előretörő oláhok heves harcban állottak a 82-es székelyekkel, akik géppuskatűzzel, gyalogsági puskatűzzel és itt-ott véres előrohánásokban szuronnal verték vissza az óriási tuleróben levő oláhokat.

A parancsnok jelentette, hogy óriási tuleróvel áll szemben, mire azt a parancsot kapták a 82-esek, hogy addig tartsák a várost, amíg csak lehet, mert fedezniük kell Brassó kiürítését.

Ezalatt lázasan folyt a város kiürítése. — Lovas hírnökök járták be a várost és felszólították a lakosságot a menekülésre. Az állomáson egymásután állították össze a menekülő vonásokat, amelyek gyors egymásutánban hagyták el az állomást. Az éjszaka folyamán

legalább 20,000 ember menekült el és a menekülő vonatokat indítása másnap, hétfőn is egész délelőtt tartott. Tizenegy órakor délelőtt már ritkulni kezdett a nép az állomás előtt és tizenkét órakor az utolsó menekülő vonat is elindult.

Ezalatt a 82-esek vitézül tartották a szorost. Tizenegy órai kemény ellentállással tartóztatták az óriási túlerőben levő ellenséget s ezzel lehetővé tették a brassói lakosság menekülését. Délután 1 órakor a kiűritett Brassón keresztül a 82-esek rendben visszavonultak.

HIREK

***

— **Domahidy Elemér a Gazdasági Egyesület elnöke.** A Hajdúvármegyei Gazdasági Egyesület ma tartotta meg rendes évi közgyűlését Forrai Ernő földbirtokos elnöklete alatt. A közgyűlésen megejtett tisztújítás során az egyesület tagjai elnökké egyhangú lelkesedéssel Domahidy Elemér főispánt választották meg. Alelnök Czeglédy Mihály dr. vármegyei főügyész, igazgató-választmányi tagok Harcsarik Géza vámospécsi, Forrai József nádudvari, Lichtschein Dezső balmazújvárosi, Szabó Elek püspökladányi lakosok lettek. Az igazgatósági és pénztári jelentést tárgyalta le ezután, amelyeket a közgyűlés tudomásul vett.

— **A debreceni egyetemről.** A debreceni m. kir. tudományegyetem új rektora, Lang Nándor dr. a mai napon átvette a rektori hivatal vezetését. Ünnepe- és vasárnap kivételével naponként 12 és 1 óra között fogad.

— **Megszökött a berlini román konzulátus titkára.** Berlinből táviratozzák: A román diplomáciai testület elutazása körül újabb nehézség támadt. Kiderült ugyanis, hogy a román konzulátusi titkár, aki az alkonzuli teendőket is végezte, néhány órával a hadüzenet közzététele előtt Berlinből nyomtalanul eltűnt. A német hatóságok nyomoztattak az eltűnt diplomata dolgában, ám a kutatás eddig nem vezetett eredményre.

— **A szén zár alá vétele.** A kormány a hivatalos lap mai számában közzétett rendelet szerint elrendelte, hogy mindennemű kőszén, brikett, fűtőkokszt készlet bejelentendő, amely kereskedőnél, termelőnél forgalombahozatal céljából van vagy amely ipari vállalatok, közúti vasutak, közhatóságok és közintézetek birtokában van, ha 100 méterhátsát meghalad. A bejelentés a szeptember 5-iki állapot szerint szeptember 12-én teendő meg, azontul pedig minden hó 8-ig. A bejelentés a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz intézendő. A szükséges bejelentő lapokat a polgármesteri hivatal adja ki.

— **A jövő hét szenzációja az ujonnan átalakított Apollo megnyitása lesz.**

— **Csikókat ad el a kormány a gazdáknak.** Márk Endre udvari tanácsos polgármester a következő figyelmeztetést adta ki: A hadszíntérhez közel eső mozgó lókorházakból a m. kir. földművelésügyi miniszter ur gazdák részére körülbelül félféves, megfelelő állategészségügyi vizsgálaton keresztül esett csikókat engedélyezett. Ezen csikók, mintegy 130 darab, f. hó 5-én, kedden reggel Hatvan-utca 57. sz. alatt árverésen fognak eladni, még pedig kizárólag a gazdaközönségnek. Az árverésből alkuszok és lókereskedők ki lesznek zárva.

— **Számolócédulák és papírasztalkendők a vendéglőkben és a kávéházakban.** A honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala a vendéglőkben és a kávéházakban 2, 4 és 10 filléres számolócédulákat hozott forgalomba, a hazáért elesett hősök özvegyei és árvái alapja javára. A szállodások és vendéglősök országos egyesületének vezetősége felhívta az összes magyarországi ipartársulatokat e hivatalos jótékonyági számolócédulák vásárlására és állandó használatára. — A Hadsegélyző Hivatal minden 40 kor. értékű számolócédula rendelmenyhez 500 darab hivatalos jelvényvel ellátott papírasztalkendőt is mellékel. Minden vendéglőnek és kávéháznak pártolni kell a jótékonyág e közvetítő munkáját, a nagyközönség

szívesen áldoz számlái fizetésénél 1—2 elguruló fillért, hiszen ezton áldozatkészsége csak a legkisebb mértékben vétetik figyelembe, viszont ha minden vendéglő állandóan használja e számolócédulákat, úgy a befolyó jövedelem igen tekintélyes összeggel fogja növelni a jótékonyági alapot. A számolócédulák, mint minden egyéb jótékonyági kiadványok — portómentes levelezőlapon rendelhetők meg a következő címen: A m. kir. Honvédelmi Minisztérium Hadsegélyző Hivatala Budapest, V. ker., Akadémia-utca 17. sz.

— **A jövő hét szenzációja az ujonnan átalakított Apollo megnyitása lesz.**

— **Katonai kinevezés.** A király Hanus Ferenc budweissi egyházmegyei római katolikus áldozárt a 75. gyalogezredben táborigazgatóként nevezte ki.

— **Meglopott tolvaj.** A debreceni rendőrség ma letartóztatta Quint Herman rovtó multu vasúti utazó zsebmetaszt, akit azzal gyanúsítanak, hogy Jónás Albert debreceni kereskedőtől a szatmári vonaton 6000 koronát ellopt. Quint bevallotta ugyan, hogy azért szállt a vonatra, hogy ott lopjon, de tagadta, hogy Jónás pénzét ő lopta volna el. Vallomása szerint ezt a lopást tolvajtársai, akikkel szövetségben „dolgozott” a vasúti kocsikban, követték el. Társai közül az egyik, Dob Henrik, őt is meglopta, amennyiben az egyik lopásból reá jutott részt, 1800 koronát lopta el tőle. A rendőrség a tolvajbandát, amelynek tagjait Quint megnevezte, erélyesen nyomozza.

— **Az ir önkéntesek nem jelentkeznek.** — Hágából jelentik: A Times katonai munkatársa ezeltől három héttel először adott hírt arról, hogy három ir hadosztály sorsáról nincs semmi hír és hogy ennek következtében az ir önkéntesek jelentkezése teljesen megszűnt. Az ir felkelés óta a jelentkezés amugy is nagyon megcsappant, most pedig az ir lapok követelik, hogy a Franciaországban harcolt három hadosztálynak a sorsáról mondják meg a tiszta igazságot. Angliának ez a dolog annál kellemetlenebb, mert éppen most akarták újabb sorozások révén az Ulster-hadosztályt kiegészíteni.

— **Ódon tankönyvek legolcsóbban és új tankönyvek bolti árban kaphatók Aczél anti-quariumában.** Első Takarékpálota. Meg nem felelőket bármikor kieserél vagy visszavesz.

— **A jövő hét szenzációja az ujonnan átalakított Apollo megnyitása lesz.**

— **Tiszti lakások kerestetnek.** A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya felkéri a ház- és lakástulajdonosokat, hogy tisztai beszállásolásra alkalmas butorozott szobáikat a havibér összeg megjelölésével a katonai ügyosztálynál (városház félemelet 14. szám alatt) sürgősen bejelenteni sziveskedjenek.

— **Használt tankönyvek az összes fiu- és leányiskolákra kaphatók Har Mathynál.**

— **Kettős bemutató az Apollóban.** Az Uranus helyiségében vendégszereplő Apollóban (Korona-passzage, Csapó-utca) ma két filmujdság kerül bemutatásra. Az egyik egy négy felvonásos kalandtörténet „A cserkész mint detektív” címmel, a másik egy három felvonásos vígjáték „A veszélyes szakál” címmel. — Mindkét újdonság az új filmek javából került ki. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

— **Iskolakönyvek használt állapotban féláron, új állapotban rendes bolti áron kaphatók Antalfy Józsefnél, Szent Anna-utca 13.**

— **Levonások a keverékek után.** A városi tanács a következő hirdetést adta ki: A m. kir. minisztériumnak f. évi augusztus hó 28-án életbelépett 2863/1916. M. E. sz. rendelet értelmében a 2%-nál több idegen keveréket tartalmazó búzánál a keveréknek minden megkezdett 1—1% többlete után a megállapított legmagasabb árból 100 kilogramonként — eltérően a 2350/1916. M. E. sz. rendelet intézkedésétől — tizenöt fillért kell levonni. Ha a rozs 2%-nál több idegen keveréket tartalmaz, a keveréknek minden megkezdett 1—1% többlete után a megállapított legmagasabb árból 100 kilogramonként 12 fillért kell levonni.

— **Tankönyvek új vagy ódon állapotban, valamint iskolaszerek az összes iskolák számára kaphatók Hegedűs és Sándor cégnél, Piac-utca 34.**

Apró hirdetések

Apró hirdetések egyszeri beiktatása tíz szög hatvan fillér. Minden további szó 6 fillér. A delután négy óra után feladott hirdetések díja szavanként nyolc fillér.

Aranyat- ezüstöt, brilliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédulát) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. Meghívásra házhoz is elmegyek. Steiner Mihály, Csokonai-u. 32.

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett; esetleg hasznbérbe is kiadó: Hajdusoboszlón lévő 74 hold föld tanyával, Hajduböszörményben lévő 190 hold föld tanyával, Halápon 12 hold föld kaszáló.

Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjában, Kossuth-utca 17. sz.

Iskola könyvek az összes iskolák részére fűzetek, író- és rajzszerkek stb. még mindég olcsón kaphatók Fröhlich-féle könyv- és papírkereskedésben Szentanna-utca 1.

Mindenféle butorok eladók Iskola-utca 8. szám.

Uri leány német és francia órákat ad. Cím a kiadóhivatalban.

Szervizetia szívenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

ELADÓ

használt gázluszterek!

Feltűnő olcsón.

1 szép elegáns háromágú szalonlámpa, 1 huzós gyöngyrotos ebédlámpa, 1 kétágú rézluszter, 3 egyszerű líra és 1 karlámpa egész jó állapotban, együtt összesen 80 koronáért sürgősen eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Somossy László cég

Hajdúvármegye szállítója

Intézeti fehérneműek

Matracok — paplanok — takarók

harisnyák — zsebkendők

óriási raktára!

ELADÓ!

Püspökladányban 50 kat. hold első osztályú **fekete-föld tanyabirtok** megfelelő gazdasági épületekkel.

Veszek az Ondódon, Ebesen vagy a Macson 12—20 holdas birtokot.

Eladó Debrecenben a Bocskaitér 9. sz. alatti 200 □ öles udvar, van rajta korlátlan italméresi jog is. Értekezhetni: a kiadóhivatalban.

Kötözővatta

vegyíztta „Richter“-féle, kórházak, orvosok és vizonteladók részére nagyban árban kapható. E készletnél 1/4-ed kgr. 2 K 50 f.

Hilatszertár

Piac-utca 21.

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett:

Csapó-utca 23. szám alatt fekvő ház, Király-utca 9. szám alatt lévő ház, Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjában, Kossuth-utca 17.

Zálogcédulát, törött aranyat, ezüstöt, brilliáns ékszeret veszek és olcsón eladok. Krámer, Arany Bika-bérház 3.

Megjelent

Uray Sándor ref lelkész

Örökzöld koszoru

hőseink sírhalmára vigasztaló és megnyugtató könyvecske

10-ik kiadása.

Aki ezt a nagy elterjedésű, gyönyörűen összeállított, egész vászonkötésben lévő, lelet felvidító könyvet még nem szerezte be,

1 koronáért

megkaphatja, kiadóhivatalunkban, Piac-utca 49.